

за преселване. Изпълвявайки мисията си, Каракудин и други сътрудници изпращат тревожни съобщения и дописки, които се отпечатват в редица броеве на „Дунавски лебед“ през лятото и есента на 1861 г.⁶ Конкретните материали на Младен Каракудин въздействали върху читателите и заедно с публикуваните писма на вече разочаровани преселници - българи, повлияли да се разубедят част от селяните в Ломския край от намеренията си. Така с помощта на печата българската общественост съумява да ограничи злото.

В тогавашния печат се появяват материали от Северозападна България и във връзка с борбата за църковно-духовна самостоятелност. След обявяване на Хатихумаюна -1856 г., възползвайки се от прокламираните равни права на всички поданици, българите се заемат с обновяване и ремонт на много църкви и доставянето на камбани. „Цариградски вестник“ (бр. 29, 10 окт. 1856) съобщава като за голямо събитие поставянето на две камбани на църквата „Св. Николай“ в Лом.

Вестник „Македония“ дванадесет години по-късно (на 21 декември 1868) отразява друго събитие в гр. Лом - тържество по повод проявената готовност от османското правителство да разреши българския църковен въпрос. Кр. Пишурка дори написва специална песен за султана „Боже съхрани Абдул Азис⁷. Учителят Никола Първанов пък държи слово пред учениците за голямата роля на училището и църквата и изразява увереност, че един ден официално ще се говори на наш език, който „беше изхвърлен от употреба“. На тържеството бил поканен и ломският управител.

В периодични издания от Възраждането са поместени интересни географски описания, има и сведения за демографската характеристика на населението на българския Северозапад.

В. „Въсток“ (бр. 1, 1 януари 1874 г.), излизащ на сръбски език, помества описания на сватбения обичай при банатските българи и на богатия им пазар. Дава още сведения, че в Банат в четири села живеят 12 000 българи, които се отличават с висока нравственост. Тази информация може да се сравни с поместеното съобщение в излизания в Букурещ под редакцията на Хр. Ботев в. „Знаме“ (бр. 5, 12 януари 1875 г.), който публикува сведения за павликяните в Румъния и Австро-Унгария. Според тези данни в Румъния павликяните възлизали на 12 000 души, а 2 000 павликяни живеели в Австрия (това са всъщност българи от Чипровци и Никополско, озовали се там след потушаване на въстанието от 1688 г. - б.м. А.Б.).

В сп. „Читалище“ (бр. 16, 15 август) откриваме сравнително подробно географско описание на Видин от Коста Ангелов, ученик в Габровското училище.